

Glasilo Slovenske Krajine

NOVINE

Prihaja vsako nedeljo.

Cena Novin na celo leto je: doma 20., v Ameriko 80 Din. Cena Marijinoga Lista na celo leto je: doma 10 Din., v Ameriko 50 Din. Novine prihajajo vsaki teden, M. List vsaki mesec. Naročniki M. Lista dobijo kalendar brezplačno, naročniki Novin pa za polovično ceno, letos za 5 Din. Rokopisi se ne dajo nazaj. Rokopise i naročnino pošiljajte na uredništvo ali opravištvu Novin v Črensovec, Prekm.

„Vredništvo i opravištvo Novin je v Črensovcih, Prekmurje“.

Vrednik Klekl Jožef, vp. plebanoš v Črensovcih.

Oglasi, (inserati) se tudi sprejmajo. Cena ednoga kvadratnoga centimetra za ednok en dinar za večkrat poplist. Cena malih oglasov je do dvajset reči 5 Din., više od vsake reči pol dinara. Med tekstem je cena oglasov cm² dva dinara v „Poslanom“ tri dinare. Ki naroči 1/4, 1/2 ali celo stran, dobi 25% popusta za edno objavo, za večkratno več. Takso za vse oglase plača opravištvo „NOVIN“.

Najnevarnejša povoden.

Strašna poplava. Pod tem naslovom piše list krščanskih delavcov: „Pravica“ v 9. št. ete reči: Listi poročajo od strašne povodni, ki jo dela v našoj državi alkoholna mokrota. Zaistino so velki tej račun, šteri se nam pred oči postavijo kak dosta alkoholnih pijač spije tak jako „siromašno“ ljudstvo naše države. Človeka strah obleti, kda to šte. Slovenca pa mora polijati rdečica po licih, gda vidi v listih zapisano, da smo Slovenci najhujši pijanci.

„Po poročili listov povzememo sledeče podatke: V našoj državi se spije letno 204 milijone l. vina v vrednosti 1632 milijonov Din., 312 milijonov l. piva v vrednosti 1248 milijonov Din., 66 milijonov l. žganice v vrednosti 1320 milijonov Din. Na peršono pride 17.04 lit. vina, 26 lit. piva ino 6.6 litrov žganice. Najbole vođzeči pivci so v Sloveniji, gde pride na vsakoga prebivalca 30.4 l. vina, 26 piva i 5.5 l. žganice. (Na vsakše najmenše dete, štero ni piti ne ve, pride telko, kelko zato tak moro zapraviti „dobri pivci?“ Vr.)

V toj vnožini pijače se nahaja 55.650.000 l. čistoga alkohola v vrednosti 248 milijonov Din. V Jugoslaviji popiti alkohol ma v sebi 414.048.962.921 kalorij-a. Iz te vnožine bi se dobilo 62 milijonov kg. cukra.

Število „poplavnih dni“, ki so zrok pijančivanja, se računa na 51.075.000, to pomeni 1276 milijonov Din. zgubička na zaslůžki. Pri pivopivci 975 milijonov Din., pri žganicopivci pa 1650 milijonov Din. znaša zgůba na zaslůžki.

Skůpna letna šuma na narodnom premoženji se računa na 10.391.400.000 Din. zgube. Idealna duševna škoda, štera nastane zavolo pijančivanja se računa (či je to sploh mogoče računati) na 245 milijard Din. letno.

Iz toga je razvidno, kak strašno gospodarsko škodo nam napravi pitje opojnih pijač. Či bi naše delavno ljudstvo štelo malo misliti ino skrbeti zato, da se iz njuvih vrst iztrebi žela po pijančivanji, bi prišli za malo časa na bogše. Alkohol je sredstvo velikih bogatašov, za zaspansost delavnoga naroda. Pijanec nemre biti nigdar istinski i pošten človek. Pijanec je za vsako borbo nesposoben. Zato kapitalizem nůca alkoholizem za svojo šker, s šterov zaspava (slabi) delavske moči. Delavci nosijo svoje krajcare v žepe svojih škodljivcov.

Kelko škode pa napravi alkohol v duševnom, moralnom pogledi pri poštenjej, je nemogoče popisati. Siromaštvo, morilstvo, kraje ino drůga nepoštena dela so največkrat edini zrok pijančivanja.

Delavno ljudstvo, či sčes sebi dobro, pusti pijančivanje (alkoholizem) kapitalistom. — Dragi naš dober delaven prekmurski narod, vzemi si te lepe reči resno ti tudi k srci, če neščeš duševno i telovno prepasti, delaš te že doma ali v tůjini. — Vr.

Odgovori na ugovore.

Ugovor: Za to Martinišče je zdaj takša sila, pred par letmi pa niti guča ne bilo od toga. Či so dijaki mogli biti brezi toga več let, zdaj tudi počakajo.

Odgovor: Vsakše delo ma ednok svoj začetek, tak tudi to. Pred par letmi se je od Martinišča ne gučalo, nego se je samo mislilo, kak pa gda bi se začnolo. Pred par letmi smo tudi ceste i mosta prek Mure ne meli, zdaj pa je i se ga vsaki človek veseli. Tudi železnico komaj letos dodelajo. Vse to dosta košta, nego država i vsaki človek vidi, ka se za tak hasnovitno delo ne smejo šparati penezi. Što ne bi želo, ka bi se vam razrezane ceste i podreti mosti popravili kak najprle? Komi hiža zgori, bi si rad kak najprle novo postavo. Vsakša dobra občina si žele popraviti šolo, občinsko hižo itd. Kem bole se odlašati, tem več de stroškov za popravljanje, či se pa nišče ne briga, se za par let vse podere.

Či so naši dijaki več let lejko bili brezi Martinišča, zato ne smemo praviti, ka so ešče lejko naprej tak par let. Pa je to istina, ka so dozday lejko bili brezi Martinišča? Pitajte nje. Što razmi takše dijakovo življenje, se more nad njim razjokati. Či smo jim pet let ne mogli priti na pomoč, včimno bar zdaj to kak najprle. Či smo v teh letih kaj zamůdili pri tom, popravimo svojo falingo kak najprle. Zday se ešče da popraviti, či bi pa čakali, te se že vnegomi dijaki zna popoimoma podreti tisti most, šteri ga veže z njegovim Stvarnikom. Što de kriv? Mi, či njemi ne bi šтели pomagati. Što ne ve, v kak razburkanom morji plava ladjica mladoga človeka? Bi bio med nami što tak tudosrčen, ka ne bi pomagao svojemi bližnjemi, či bi ga vido se potapljal? Gotovo nega nikoga. Dobro. Rešavlimo vsešerom potaplajočo se mladino! Starišje najprle svojo, vsi vkůp pa našo dijaško mladino i rešili bomo svet pred potopom!

Ugovor: Zakaj so pa ne prle spovali Martinišča, dokeč je bilo več penez i vse falejše?

Odgovor: Nam je tudi žao, nego zaman je zday nazaj gledati. Kelko ljudi se je tak vkanilo. Što je pred vojskov bio dužen par sto ranški, je ne mogoče spati od skrbi, kak se reši. Či bi pa te znao, ka de po vojski vsakša ženkica nosila na robci v kůkli par stotk, bi napravo na jezerē duga, si kůpo imanje izday bi vse polejci rešo. Naprej ne vemo. Da nam pa k leti ešče bole ne bo žao, začnimo letos Martinišče.

Ugovor: Dam te na Martinišče, gda bom že vido, ka so kaj napravili.

Odgovor: Ednok je lisica štela postati glasovitna. Vzela je bčben, šla z njim po logi i kričala: Na znanje se davle vsem, ka de vůtro pri meni veliko zborůvanje vseh zverin v tom logi. Vsakši more priti. Tram, tram... Na zborůvanji je vsem povedala, ka či se zverine sčejo občuvati pred nesmilnim človekom, si morejo postaviti okoli loga velki zid, šteri de meo samo edne dveri. Vsem je razdelila delo. Nato se pa oglasi bistra verica: Botra lisica, ka te pa vi delali? Jaz, pravi lisica, zaklenem dveri... To je pripovest. Ne zamerite.

Naj se nišče ne boji, ka njegovi dari ne bi bili v te namen ponůceni. Vse se lepo zapišuje i v Novinah pa v M. L. objavlja. Či bi se kaj pozabilo, vej Bog ne pozabi. Vsakši naj, takrekoč, sili eden pred ovoga, ravnotak, kak či bi namesto davanja dobivali. Či boš čakao, gda de že Martinišče z vekšega stalo, Bog zna, či boš živ. Či boš pa živo, znova daš kaj, pa ešče večkrat, zato ka do potreščine vsikdar velke. Zatogavolo je pa nabiranje tak razdeljeno, ka de trpelo deset let. Letos je prvo leto.

Ugovor: So ništerni vučeni lůdje, šteri sami pravijo, ka je Martinišče ne potrebno.

Odgovor: Tistomi, ki tak guči naj bo vučeni ali ne, moremo povedati to dvoje. Ali ne

pozna takšega dela ali je pa hůdoben. Či ne pozna, njemi nemremo tu vsega razlagati. Priporočamo njemi pa, naj skrbno čte „Novine“ i M. L., pa zvedi dosta. Gda de pa že Martinišče, naj pride gledat, pa de vido. Či je pa te človek hůdoben, se nam jako smisli, ar se postavla proti takšemi deli, štero Bog sam sčes. To je pa žalostno. Mi se takšim ne čůdimo pa se jih ne bojimo. Ne čůdimo se zato, ar vsakše dobro delo, kak je tudi Martinišče, ma svoje težave i svoje nasprotnike, ne bojimo se pa zato, ar je Bog z nami.

Ugovor: Moja deca tudi daleč hodijo v šolo pa so zato li živi i se doma včijo.

Odgovor: Kak deleč hodijo tvoja deca v šolo? Vů z domače fare gvišno ne. No, sobočki dijaki so pa iz vseh tar v Prekmurji. Poznam dijaka, šteri je tak deleč meo do Sobote, ka je obetežao i zato v štrtoj šoli zaostao i zday more razred ponavlati. Poznam drůgoga, šteri je dobro zvršo dva razreda, zday je pa že dve leti doma, zato ka je ne meo pravoga stanovanja. Poznam tretjega, šteromi je oča nanagloma vmro. Do konca toga leta do njemi dobre dűse pomagale, za drůgo leto pa Bog zna kak bo. Pa je te dijak prvi v šoli. Pri tom si pa trbe ešče jako dobro zapemnit tů. Martinišče svojim dijakom ne bo davalo samo stroho pa hrano, nego predvsem dobro, krščansko vzgojo. Dnesden je tudi najbole krščanska šola ne zadosta za vtrditiv mladoga srca v pravom jakostnom življenji. Mora biti ešče drůga roka poleg, ali starišov ali pe njihovih namestnikov.

Tudi je naopačno misliti, ka či se dijak v šoli dobro vči, je to že zadosta za njegovo srečo. Ka njemi pomaga, či ma glavo puno svetne znanosti, srce pa prazno, brezi Boga! Ali ne vidite, kak vse peklenke sile segajo za mladimi srci? Božna drůštva, božni spisi, igre itd. To so peklenke zanke. Jezus je pravo: Što je z menov, je proti meni. Inači tudi biti nemre. Mi krščenički tedaj ne sinemo samo gledati, kak šatan s svojimi vernimi hlapci toga sveta lovi našo mladino, nego jo moremo braniti. Martinišče bo zavetišče.

Ugovor: Šteri se nemajo občen včiti, naj doma okaplejo!

Odgovor: To so stari lůdje nigda sveta radi pravili. To je pa te bilo, gda so mislili, ka dijaki hodijo v čarno šolo včít se kak se toča dela. Zday je inači. Svet se vrti mi pa z njim. Vse se je tak spremenilo, ka kmet ravno tak nemre naprej brezi vučenih lůdi, kak te brezi kmetovoga dela ne. Potrebno je oboje. Moremo eden ovoga včiti, se podpirati, življenje lejšati. Bog vse tak ravna, ka či ga lůdje bogajo, da vsem delo pa jelo. Bilo bi škoda, ka bi tisti deček ali deklica, šteri čůti v sebi veselje do včenja, pa ma tudi glavo za to, ostađ doma pri kmečkem deli. Ravnotak bi bilo škoda na tistom, šteri nema zmožnosti do včenja, pa bi se k tomi silo. Či tedaj poznate kakšega mladeniča, ka bi z njega lejko kaj bilo, pomagati njemi, či je potreben. To je jako dobro delo krščanskoga smilenja. Kak de vam takši človek kesnej hvaležen! Kelko dűšnih dobrot dobijo od njega vsi, ki so njemi pomagali pri včenjej, posebno či je postao dűhovnik.

Ugovor: Dnesden bi vse vsaki rad za gospoda včio, samo ka njemi nebi trbelo delati.

Odgovor: Čůdno je na sveti! Šolani človek pravi: Kmeti se najbogše godi. Ma peneze, ma krůh, jaz pa tak, od dnes na vůtro! Kmet si pa zasůkne rokave i od poklivuhastoga krenčaka čemerno gleda na gospoda rekoč: Jaz morem celi den delati, oni pa lepo v senci sidijo, dobro pijejo! Što ma pri tom prav...?

(Dale.)

Prevrat 1918.

Prevratne dogodke v Maribori i tik ob našoj severnoj meji na Štajerskom, v Prekmurji i Mežiškoj dolini bom popisao v posebnoj knigi. Pozive za podrobne podatke sam poslal ljudem, šterih požrtvovalno delo mi je osebno znano. Mogoče sam koga ne sam rad spüsto. Što takšegapozivane bi dobo, pa se jeudeležov gori omenjenom ozemlji oslobodilne akcije i bi mi šteo pomagati s kakšimštec poročilom iz onoga časa, naj mi to naznani, da njemi pošlem okrožnico s vsemi pitanji.

Prevrat je, se zna, potreso na Slov. Štajerskom i Prekmurji i v Mežiškoj dolini tudi mesta i druge podeželske kraje, šteri so ne bili ravno v neposrednoj bližini dnešnje državne meje, a se je po odločnom nastopi našega življa v nogo spremenilo nam v dobro. Istina je da takšim krajom zavolo nedovoljnoga gradiva ne kaže posebi uvekovečiti svojega prevratnoga dela, bi škoda bilo, ka bi se pozabo požrtvovalni trud posameznika ali cele občine. Tudi zadevna poročila po novinah iz prevratne dobe so većinom pomanjkljiva i še ta zdaj iz spomina.

V doseg celotnoga pregleda tükajšnjega prevratnoga gibanja nameravam tudi to gradivo, se zna, če i kelko ga pravočasno dobim — vplesti v istočasne zgodovinske dogodke na našoj severnoj meji i prosim vsē državne, občinske i župnijske urade, šolska vodstva, društva i z ednov rečjov vse, šteri želejo, ka se njuvo delo očrta: naj pošlejo potrebne podatke na moj naslov v Maribor do 15. aprila 1924. Posebno poročevalci naj omenjajo prevzetje uradov, narodne straže, shode itd. Neobhodno so mi potrebni zapisniki i uradni spisi narodnih svetov. Po nūcanji je nazaj dam, ali pa — se zna z dovoljenjem lastnikov — prek dam z drugim doblijenim gradivom v hranilcev zgodovinskomi društvi v Maribori.

Poročila naj bodo popolnoma nepristranska i naj je podpiše već oseb, če li mogoče takše, štere so sodelovale pri prevrati.

Dobrodošle mi bodo fotografije, slovenski nasprotni tisk onoga časa (letaki, lepaki, časopisi), z ednov rečjov vse, ka je v zvezi z našim oslobojenjóm.

Imena poročevalcov bom navedo v knigi med viri. General Maister.

NEDELA.

IV. Postna. Evang. sv. Jan. VI. 1—10. Pēt jezera moškov nahrani Jezus s petimi kolači kruha i dvema ribama, pa li se ešče drobtinja već nabere vküp, kak je same hrane bilo. To čüdo je dober Jezus zato većino, naj nam da živi zgled, ka mi svojega v nevoli bodočega bližnjega tudi z dejanskov smilenostjov moramo ljubiti.

Ljubézen do bližnjega.*)

Ravno sam pravo, da je pohüšanje največša pregreha proti iübezni do bližnjega. Istinsko, jako velka je. Vmor na düši je, i kelko je düša već od tela, telko je düšni vmor groz-

*) Predga dr. M. Opeke stolnoga kanonika v Ljubljani. Izdala tiskarna Ničman v Ljubljani.

Fabijola

ali

Cerkev v katakombah.

II. Boj.

„Puntaš i izdajalec si!“

Kak divje zverine skočijo na klopi učencil Korvinovo srce se razveseli i si misli: to so že pravi; nato pa pravi:

„Dečkl, ali mate kaj radi svojega učitelja? Tudi moj učitelje je bio nikda, pa njemi mam to i ono ešče povrniti!“

Mladeniči skačejo i besnejo po klopeh.

„Če je tak,“ nadaljuje Korvin „mam tu veselo novost od casara Maximilijana, da smete z njim napraviti, ka ščete!“

V tom hipi so letele table v vučeničovo glavo, kak da bi toča šla; on pa je mirno s sklenjenimi rokami stao pred svojimi napadalci! Ništerni še skačejo s klopi i se njemi protijo, na to se pa oglasi Korvin:

„Čakajte, čakajte, ne tak brezi pameti,“ zamislo se je v svoja šolska leta, ka bi njemi delalo tistokrat največše veselje i nato zapovedao tem mladim divjakom, kak i kaj naj učinijo.

Zvezali so ga i nato so se neusmileni mladeniči vrgli na njega, kak kakši tigriše na svoj plen. Ništerni so ga smicali i škrabali z železnimi palčicami, drugi so ga na drugi način mesarili tak, da je zgübo telko krvi i teliko pretrpo, da je od slabosti vküp spadno. Novo veselje, novo mantranje; potom so se pa tej hüdobneži razšli po varaši i razglašali svoje junaško delo.

nejši od telovnoga. Najstrašnejši vmor je vmor düše, pravi sv. Tomaž iz Villanove. Či jezera ljudi v teli vmoriš, je škoda ne tak velka, kak či edno düšo ognji zročiš. I či je Abelova krv tak glasno kričala k Bogi za maščüvanje nad svojim bratom, kelko bole bo kričala krv düše, štera je obsojena na večno pogüblenje, proti svojim morivcom! O, kak bodo preklinjali tiste, šteri so bili zrok njihove tak grozne nesreče! Grozno bodo preklinjali na düši vmorjeni vse tiste nesramne tovariše, šteri so kak dobri prijatelji z grdim govorenjóm zagiftali njihove düše. Grozno bodo preklinjali tiste druge prijatele svoje, šteri so metali blato na verske istine i zapovedi i so z dvomom i neverov napunili njihova srca. Grozno bodo preklinjali tisto žentstvo, štero je brez sramežljivosti razkažüvalo svojo nagoto na vulicaj i kavarnaj, po koncertaj i šetaljščaj i je podžigalo njihove čütne strasti. Grozno bodo kunoli vse tiste pisatele, malare, šteri so s svojimi deli vlekli v greh njihove misli, žele i djanja.

Preklinjali bodo, grozno bodo preklinjali vse to tej vbogi pogüblenci, na veke obsojeni. Ne dvojimo, da se je pri takših grešnih prilikaj naselo v srce prvi smrti greh: kak čaren, grdi puž je prilezeo v düšo i jo je vso onečasto s svojov zagiftanov silnov... I od tada naprej je greh rodilo greh, i grešno življenje je rodilo grešno smrt i grešna smrt se je spremenila v strašno večnost...

O da bi bilo samo malo tej düši, štere pogübla pohüšanje! Pa jih je ne malo. Brez broja jih je legijon. S pohüšanjom se širi grešnost tak, kak naraščajo morski valovi v velkom viheri; tak, kak se množi voda veletoka, šteri teče proti morji. Ti si na priliko petim, desetim ljudem v pohüšanje; vsakši tej peti, deseti drugim petim, desetim i tak dale i tak dale brez konca... I či pohüšaš ednoga samoga — i v nedoglednost bo rasteo brojzapelanih... To je, kak či vržeš kamen v vodo: iz ednoga vodnoga kroga rastejo drugi, vsigdar širši, vsigdar vešči... Nešterne pregrehe so vkörnjene v celih družinaj, celih občinaj, celih narodaj. To vse je od pohüšanja! Grozno je to — i popraviti se ne da. Za sebe ma vsakši svojo volo v svojih rokaj: či šče, se lahko vrne od greha nazaj k jakosti, pa vsaki samo za sebe. Vole tistoga, šteroga si pohüšao, pa nemaš v svojoj oblasti.

Glasi.

Slovenska Krajina.

Dari na „Martinjšče“ v dinaraj: Deli Štefan, kaplan, v Sombathell 100, Serec Juliana nabiralka v Murških Črncih nabrala 241, na gostüvanji Kregar Števana v Bakovcih Šadl Števana z Tišine i Knez Franc z Bakovec nabrala 50 50, Glavač Andraš, Chicago, 300, Marič Leopold, Večešlavci 10, glavni nabirač Terenčak Jožef iz Gumilic 537, glavni nabirač Špilak Ivan z Brezovice 205, glavni nabirač Žerdin Martin v Žižkih 98, na gostüvanji Horvat Franca i Benko Ane Domajinci pri Benko Jožefi nabralo družban Šnurer Leopold i doposlao po Zilavec Mihali 80, Zver Jožef družban pöd Lipov na gost. Antolin Mihala nabralo 20, družban Zad-

Za nesmileno zmantranoga i razmesarjenoga starčeka so se već ne brigali, püstili so ga ležati v krvi; ali vören Kasijanov služabnik ga pomore na noge, odnese ga i položi v posteo; nato pa pozove Pankracija, kak so se prle dogučali. Jako se je potegno mladenič za vučenič, kada je zvedo za nesmileno mantranje starčeka, veselio se je pa, kada je vido telko stanovitnosti v njem. Ar niti edna reč pritožbe ali nevole njemi ne prišla na jezik, negö sama goreča molitev je kipela iz njegovoga srca.

Kasijan je ešče spoznao Pankracija, njemi stisno roko i se nasmejao, gučati pa je već ne mogeo i na drugo jutro je že vmro. Skrivoma i neopaženo so učinili vse, ka je bilo v navadi pri sprevodi krščenikov, ar hiža je bila Kasijanova, potom pa je Pankracij s svojim tovarišom bežao iz toga strašnoga kraja, kde je brezsrčen divjak kak zverina, spravo s sveta svojega poštenoga učitelja!

Ali tudi pri tom divjaki se je oglašo črv düšne vesti. Kada si je v maščüvanji ohladilo srce, ga je gratalo sram, da je tak napravio. B jao se je, da toga nebi zvedo njegov oča ka je većino s Kasijanom, šteroga je njegov oča, vsigdar jako spoštüvao; bojava se je pa tudi starišov, ki so k Kasijani pošilali svojo deco, ar je nje zapelao, tudi po poganskoj veri, najmenje do vmoritve öce. Naglo je mislo vpregati, ali pravilo so njemi, da ešče konji morejo počivati. Da bi pa svoje skrbi pregnao, je šo i se napio do grla.

Nato se je odpelao, ali med potjov se je večkrat stavo i na novo popivao. Pelao se je po grdoj cesti celi den i celo noč je najmre rosilo — pa tudi po precu nevarnoj cesti, ar je

ravec Števan Lipa na gostüvanji pri Zadravec Ferenci dobo 18, v Ižekovci N. N. na fanjšček nabralo 17-25, v Dokležovji na gostüvanji pri Klemenčič Ivani družbana Klemenčič Franc i Balazič Ivan nabrala 100, Pauker Marija, Dokležovje na gostüvanji pri Forjan Števani dala 5, Hajdinjak Anton, starišina, na gostüvanji pri Antolin Jožefi, Odranci hš. 7. nabralo 60 Din., neimenüvane osebe dale 100 Din. — Bog plačaj, o le naprej!

Kep (slika) sv. Jürja v jürjenskoj fari. (Prekmurje). Podpisani lepo prosim, da mi blagovoli sporočiti, što zna kaj zgodovinskih podatkov — öd slike (kepa) sv. Jürja nad glavnim oltarom pri Sv. Jürji v cerkvi. Što pošlje največ ino najbogše podatke, dobi za nagrado knjigo. Kornhäuser Drago, dijak na I. drž. gimnaziji v Ljubljani.

Velka Polana. Na gostüvanji Kelenc Katice (Pršova) se nabralo 36 Din. za gasilsko društvo. Prav lepa hvala vsem darovnikom.

Srednja Bistrica. Naša kmečka zveza je mela svoj zavüpní sestanek premočno dni. Pogüčali smo si öd početka pa do zdaj, öd vsega ka je napravila naša stranka za naše ljudstvo i naš kraj. Segnoli smo si vnovič v roke i si zvolili novi delaven odbor, šteri bo delao v našoj občini za naše potrebe. Predsednik: Čigan Ivan, podpredsednik: Skledar Mihael, tajnik: Marko Godina, blagajnik: Balazič Martin. Odhroniki: Ivan Kreslin, Vučko Števan, Horvat Števan i Matjaž Krapec.

G. Bistrica. Ponovili smo pri velikoj vdelečbi naroda kmečko zvezo. Predsednik je Horvat Sabo Ignac. Ljudstvo, ar vidi, da se edino naša stranka bori za nas male ljudi, je v velikom broji pristopilo k zvezi i Kustec Števan blagajnik više dvesto dinov dalo do rok na pisarniške potrebe tajništva. Drugoč obširno poročamö.

Dolnja Bistrica. Naša Kmečka zveza je mela svoje spravišče v hüši g. Godina. Naš tajnik Koren pozdravi vse navzoče, med njimi tudi nešterne Radičove. Zatem je strankin tajnik Horvat povedao öd dobrote radikalne vlade, štere že mi vsi na svojih plečaj čütimo, potem pa delo naših poslancov za naše kmečko ljudstvo, za štero smo njim prav iz srca zahvalni. Novi odbor se je zvolio sledeče. Predsednik: Kolenko Janoš, podpredsednik: Bedernjak Janoš, tajnik: Koren Jožef, blagajnik: Horvat Števan, odborniki: Godina Marko, Maučec Daniel, Kelenc Janoš, Kolenko Jožef i Kolarič Jožef. Zatem predsednik se zahvali vsem navzočim i njim obeča, da bo delao za kotrige K. Z. i tudi vsi vküp — se vüpa, do delali, ka se nam Müra kem prle regulera. Zatem so se vpisali, ki so do zdaj ne bili člani K. Z. notri tudi tisti, ki so Radiča volili ino plačali pošteno za pisarniške potrebščine strankinoga tajništva.

Opomin Amerikancom. Več Amerikančov nam piše, ka so nam v pismi poslali dolare. — A tej so se zgübili z pismami vred. — Nikdar ne pošiljajte zato v pismi penez, nego samo po poštanom čeki ali po banki. I v Ljubljani i v Sarajevi zo zgrabili tojave, ki so dolare z pisem kradnoli. Držite se vsi toga tanača. Da čeravno včasi vujde dolarsko pismo tojavskim očam, to je ne stalno i se na to ne morete nanašati. — Vredništvo „Novin“ i „M. Lista“.

kre ceste bio napravljen veliki jarek, v šteroga se je stekala mokröca pontiške dnike.

Korvin, ves segreli öd vina i ar njemi je srce telko na öči metalo pa ga je pekla vest, je ne mogeo strpeti počasnih stopajov trüdnih konjov i je začeo biti, kelko je pač mogeo. Kada sta živinčeti začeli bežati, začütje za seov cepetanje konjov, ki so naglo bežali i to jivi spravi v divji podrk. Naskori so slugi ostali daleč odzaja, kola so pa letela kre jarka kak blisk. Kada sta jahača čüla pred sebov to velko ropötanje, kričanje slugov i cepetanje konjov, sta ešče bole pognala svoje konje. Kada sta povrgla četo otrüjenih slugov, sta čüla močen tresk i čapukanje! Kola so zadela v kameno soho pa se prevrgla i Korvin se je prekupicno v vodo. Itaki sta Pankracij pa njegov sprevajač sposkakala s konjov i sta bila pri jarki.

Mesec je malo posveto öd oblakov i zdaj sta zaglednola v mlaki Korvina, ki se je prekupicavao po vodi. Voda je toti tam nej bila globoka, pa bregovje so bili visiki i strmni, mokri i šklizki, kelkokolikrat se je šteo Korvin skobacati vö, vsikdar se je poškalö i pali spadno nazaj v mrzlo vodo, tak da je bio že ves trdi.

„Prav bi se njemi zgodilo, da bi ga tu nihala,“ zamrma Kvadrat.

„Tiho, tiho, centurij, (rimskoga of cira ime), kak moreto tak gučati? Le za roko me trdno primite! Tak, dobro je!“

Kada je to povedao, se je vtegnö Pankracij proti jarki i zgrabo Korvina ravno te, kada je šteo spüstiti sühi grm, za šteroga se je držao, i spadnoti nazaj v vodo. Venda bi zdaj zadnjič spadno!

Dale.

Hotiza. Lepoga sprotolejšnjega dneva smo se zbrali okoli 80 pri gos. župani. Strankin tajnik Horvat nas je obiskoval i v poljudnom govori razložo program naše stranke i njeno stališče, štero zavzeme proti vladnoj večini. Vsi navzoči smo ednoglasno odobrili delo naših poslancov i je oprosili, da naj li delajo s svojimi močmi, dokeč ne dosegnemo naše *Slovenske ljudske autonomije*. Novi delavni odbor stoji etak; Predsednik: Lackovič Mihal, podp.: Kolman Martin, tajnik: Zver Ivan, blagajnik: Balažič Števan Odborniki: Horvat Jožef, Škrbenta Ivan, Magdič Števan, Kotnjek Ivan.

Druga krčma v Dokležovji, kak nam iz merodajne strani javijo, se je zato odprla, ar 1) prosilka je vojna dovica, štero je pripravalo združjenje vojnih invalidov i je ženska na dobrom glasi; 2) ar že obstoječa gostilna v Dokležovji na drugom kraju občine ne mogla zadostiti več stotin delavcom i inženirum; 3) ar so v občinski seji samo štirje poglavarje bili proti otvoritvi nove krčme, ovi poglavarje so pa glasali za otvoritev. — Uredništvo ta pojasnila z zadovoljstvom vzeme na znanje, a drži se pa li svojih načel: kem menje krčem, pač samo prepotrebne naj se odprejo i oster red drži v njih, da se strašno razširjeno pijanstvo zatere. Poštenost naroda je vekši dobiček za državo, kak pa dohodki, čeravno bi milijarde znesli, pravimo, kak pa dohodki oštarij.

Ženske, vertinje, jako važno. Čas je nasajati! Goske, kokvače, pure, rece, pač vsa pernata stvar zača sedeti! Le nasadite. Nasadite iz vsake fajte kem več, kelko te li mogle zredite. Plačila je vnogo, za dohodke se tudi morete poskrbeti. Pa kda se zležejo ali zvalijo pičeki (piščenci), žibeki, purike i recike, te dente bar ednoj toj maloj stvari, — če pa večim, tem bole, — edno znamenje gor na hrbet, štero se ne de dalo doli zbrlsati. Kakše naj bi to znamenje bilo, Vam prepustimo. To znamenje teliko pomeni, ka to stvarco nekam odločite. Kama koli?

Na „Martinišče“. To naj bo vaš dar letos za svetišče maloga Jezusa, za nedužne duše njegove mladine, to naj bude hvala dobro mi Bogi za njegov blagoslov pri vašoj pernatostvari. — I či bi ta zaznamüvana stvarica prejšla? — Te dente znamenje na drugo. Jeli ka ne za merite te šale, štera pa istino ma v sebi. Do vertov pa drugo naznanimo svoje žele.

„Društvo sv. Križa“ v Chicagi, štero so naši prvi prekmurski izseljenci nastavili, i štero je bilo napunjeno z krščanskim duhom, je, kak nam z Chicage naznanjajo, preišlo v proti verski tabor i postalo popolnoma proti versko društvo. Vsi pravi krčeni ki so zato to društvo povrgli i si ustanovili drugo, ar na spraviščaj toga društva se je hujskalo proti veri i slugom sv. Materecerkvi. Opominamo vse naše ljudi, ki majo koga v Ameriki, naj svojim naznanijo, ka z društva sv. Križa vstopijo, ar je to proti versko postalo. Pravo krščansko društvo za naše ljudi v Chicagi je društvo sv. Ivana Krstitela i društvo sv. Ane. V to dvoje naj se dajo vaši spisati.

V slovo. Dneva 5. t. m. je mro Ivan Campin posestnik i lončar v Bogojini. Bio je načelnik kmečke zveze 3 leta, zdaj je bio podnačelnik lončarske zadruge. Bridka žalost nas je obtežila pri njegovoj ranoj smrti. Ar je pokojni bio za istino pravi mož, jedrnat značaj, veren pristaš naše, Slovenske Ljudske Stranke, šteri je za njo dosta včino, njo podpirao tak s penazi kak z drugimi sredstvi, krivico je odürjavo, pravico je iskao i zdaj jo je najšeo tam gor vu večnosti. Pri njegovim pokopi je bilo 300 ljudi, ešče iz sósidnih far, a tudi Murske Sobote i iz Renkovec. Gos. učitelje so spevali žalostinke pri njegovom grobi. Gos. učiteo Karnar so govor držali pri njegovom grobi, ka Ivan je bio možki, ka je vüpaio povedati pred Madjari, ka je on Slovenc. Pa ka to pomeni „moški“? Nej je tisti možki, šteri zna kunoti pa tisti ki krivico dela, liki tisti ki pravico brani, pravico zagovarja. Zato njemi želemo, naj njemi bo Slovenska zemlja lejka. Z Bogom naš veren pristaš Predsednik Sl. Ljudske stranke: Štefan Horvat, tajnik: Štefan Hajdinjak, zavüpnik: Vogrin Janoš v imeni stranke v bogojanskoj tari. — Predsedništvo stranke za celo Slovensko Krajino se združijo v žalosti z bogojanskoj farov i žele pokojnomi večni mir, ostavljenim sirotam pokojnoga pa tolažbo. Z ednim naznanje vodstvo, da so g. poslanec Klekl dali za šolanje pokojnoga sinü dovici 500 Din. podpore. — Vodstvo stranke.

Na Martinišče samo Martjanske fare smo dobili sledeče šume: Horvat Janoš nabrao na gostüvanji pri Legen Trezi v Noršincih 95, Piv Jožef nabrao na gostüvanji pri Horvat Antoniu v Martjancih 222, Durič Ivan, glavni nabrateo v Gorici 130, Kovačič Koloman, glavni nabrateo v Mlajtincih 170, Puhan Alojzij, glavni nabrateo v Tešanovcih 365, Jančarič Mikloš, glavni nabrateo v Noršincih 161-50, Balaško Števan nabrao na gostüvanji pri Cipot J. v Mlajtincih 160 Din.

Ta mala fara je zaistino pelda vsem. Pri prvom nabiranji so spravili vküp tak lepo šumo! V prvoy vrsti se moremo zahvaliti njuvomi gorečemi duhovnomi pasteri g. Horvat Jožefi, potem pa vsem tistim, ki so kaj delali. Vam že zdaj oblübimo, ka se bomo na vas, martjanske farnike, posebno spominali tam v Martinišči. Ste pa že tudi zdaj talniki svetih meš i molitev, štere opravlamo za vse dobrotnike. Pri toj priliki opozarjamo vse farne odbornike, naj nabrane penaze pošilajo po položnicah „Martinišče“ M. Sob. številka 13682.

Vmro je pri Sv. Križi na Štajari i od naših ljudi poznani i priljubljani nadučitelj g. Anton Hercog. Pravi krščanski vuciteo je bio pokojni i z ednim kantor lepe križevske cerkvi. Želemo pokojnoga duši večni mir, tužnoj familiji pa izrazimo naše globoko sožalje. — Škoda, da smo pozno dobili to žalostno vest.

V. Polana. Na mali fanjšček je pri nas dš polnoči bila plesna zabava v krčmi. Brez znanja župana je oblast dovolila v *postnom časi*, gda Kristušovo trpljenje obhajamo, to pohüšanje. Če bi v V. Polani tudi drugi verniki bili v precejšnjem broji, štere ne veže zapoved kat. cerkvi bi ne meli juša na nje se tožiti. Ali v V. Polani smo sami katoličanci pa oblast iz ziva našo kat. osvedočenje z dovoljenjom plesnih zabav od Kristušove cerkvi v prepovedanom časi. To je jako žalostno i grdo delo. Če ljudstvo v tom vidi preganjanje svojega verskoga čüta, prav sodi i či zavolo toga ne pošüje oblast, si je ta sama kriva.

Položo je izpit na višem deželnom sodišči v Ljubljani, Klar Jožef, domačin, uradnik na sodniji v M. Soboti. Čestitamo.

Postavo se na orožnika vojaški begunec, cigan, Vincenc Horvat iz Fokovec, gda ga je orožnik aretirao. Ar je orožnik ne mogo nači cigana vkrotiti, ga je strelo vu levo ramo.

Narodni poslanec i urednik Novin g. Klekl so na konci meseca febr. na kratek čas prišli domo svojo betežno mater gledat. Zdaj so že dugši čas od doma. Ki kakši poseo ma ž njimi, naj piše v Belgrad, parlament, jugoslovenski klub, broj 20.

Uradna naznanila.

Što se ne smejo voziti na poštnom automobili? 1) Ki majo nalezljivi (zgrabljivi) beteg, 2) pijani ali norci, 3) nečisti ljudje, 4) deca pod šestimi leti brez sprevodnikov, 5) robi, vlovljenci i nasajenimi bajoneti. (Člen 32.)

Ka se ne sme voziti v poštnom automobili? Živali, nevarne reči, nabite puške raznesilne (eksplozivne) zapalne (ka se hitro vužgejo), smrdljive i vse takše reči, štere bi znale automobil ali potnike poškodüvati ali zamazati (čl. 57.)

Ka se ne sme delati v poštnom automobili? Kaditi i pljüvati v automobili je prepovedano (čl. 50.)

Što ma prvi juš do mesta? Do mesta ma tisti prvi juš, ki si je prostor prle naročo (čl. 30.). Naroči se pa lahko prostor tudi z brzjavom, če se zvün voznine tudi 10 Din. naročnine plača i se naznani den i linija potüvanja. (U. L. 14. čl. 37.)

Politične drobnije.

Murska Straža i Szabadság. Hartnerov „Szabadság“ v 7. št. navdüšeno pozdravlja „M. Stražo“ zato, ka je odala svoj program i zbrsala tisto duhovčino, štera je list nastavila, gordržala. Ar M. Straža piše proti duhovnikom, se vidi Hartneri.

Szabadság i ministerske pa poslaniške plače. Hartner v svojem „Szabadsági“ (7 št.) hvali Macdonalda, Angleškega ministra, ka je z svoje določene ministerske plače en dšo ne gori vzeo. I zaistino, te minister je vreden hvale. I gda to hvalo popeva Macdonaldi, brsa v narodnoga poslanca g. Jožefa Klekl, ka zakaj prej bár 10 dnevno svojo plačo, štera znese več kak tri jezero dinarov, ne da na siromaške dijake. Na to trditve ob prvim to odgovorimo, ka plača ne znese več vö kak trijezero dinarov, ob drugim pa, ka naj večkratni milijonar g. Hartner prle povejo, keliko so dali za naše dijake, te Klekl tudi ovadijo, ka de svet vido razliko kak pomaga milijonar i siromak našemi dijaštvi.

Odgovor M. Krajine. Urednik i lastnik „M. Krajine“, ka je pred sodnijov dokazano, je za penaze prestopo iz demokratske v radikalno stranko. Samo obsebi se razmi, ka glavni duh njegovoga lista tak more biti radikalni. I ka je takši, se vidi z več člankov, posebno iz hvaljenja kuluka i drugih krivic radikalne stranke. To na odgovör „M. Krajine“, ka je ne radikalne stranke list. Nadale odgovorjamo to. Radikalna stranka podpira v Beogradi novi list „Beograd“, šteri glasi te program, ka v Jugoslaviji vse more postati i po jeziki srbsko po veri pa pravoslavno. Mi smo pitali M. Krajino,

ka pove na te program radikalne stranke? Zakaj smo jo pitali to? Zato, ar gospodje okoli M. Krajine so na vse štiri agitrali i se čobarili, naj brate evangeličance odvrnejo od naše stranke, ka njim prej ta vzeme vero. I toga namena naša stranka ne je mela i ga nema i ga ne bo. To nam lahko potrdi i je tudi potrdio že g. Šiftar ev. vere poslanec. Zdaj pa gospodje okoli M. Krajine, ki so medtem postali radikali, mučijo, gda radikali zaistino jemljejo vero i materno reč. Zato so pitale Novine, zakaj so tiho zdaj, zakaj ne kričijo zdaj, gda je zaistino v nevarnosti evang. vera i slovenska reč? I njim mi damo odgovor, ar so ga oni nej. Zato ne kričijo zdaj, ar se vüpaio dobiti od radikalne vlade lepe dobičke. Zdaj ne je v nevarnosti vera i jezik, gda se pred žepom odpirajo puna vreča. Gda to odkrito povemo, glasno naznanimo zdaj kak vsikdar na „odgovor na pitanje Novin“ v 7. št. M. Krajine, ka slovenski jezik M. Krajine, je nej naš materni jezik, je špot za naš jezik, tak nišče pri nas ne guči, kak M. Krajina piše največkrat. Od toga pa, kak dela naša stranka za naš kraj i keliko je dosegnola, pa ne čakamo priznanja od M. Krajine, da čeravno vse dosegne naša stranka, de te list li pisao, ka nikaj ne je, ar sovraštvo ne pozna pravice. Na grdo ogrizavanje, ka bi naša stranka štela evangeličancem vero vzeti, je pa najlepši odgovor to, da mamo vsikdar več evangeličancov v našoj stranki i nieden se ešče dozda ne tožo, da njemi je vera v nevarnosti.

Što ne verje, naj posküsi,

da jako dosta penaz prihrani, če küpi:
cement, vapno, deske,
late tesan les, traverze, pleh, cveke, cementne rore, vse priprave za štüdenca itd. pri
V. BRATINA, KRIZEVCI pri Ljutomeri.
(Lotmerki).

SLOVENSKA BANKA

podružnica Dolnja Lendava

plača najbolje
dolarje in zlate penaze.

Barvajte piruhe le z

Realitetna pisarna v Ljutomeri
Stari trg. 47.

oda dva broda

na Müri na Gr. Bistrici, 8 oralov njiv, travnika i gozda (šume) pri gostilni „Kregar“ Razkrižje — Sp. Bistrica — Pristova vküp ali na malo. Mlatilnico skoraj novo H. 4 1/2 530 s parno lokomobilo 8 Mm. 6 HP.

Deske, late, štaflni

i tudi stavbeni les se dobi najfalej pri tvrcki

I. Lovrenčić i drug
trgovine z mešanim blegom,
v Križevcih pri LJUTOMERI
(Poleg cerkve).

Dobi se tudi najboljši premog za kovače.

Podpirajte Novine!

„Barica“.

Igrali so jo vidonski i kovačevski dečki i deklini dneva 24. februara 1924.

Pred petdesetimi leti je živo v naših grabaj bogati, pošteni, svoje i Boga poštvajajoči mož, Grabarov Vanč. Njegova mlada sestra je bila najlepša rožica našega Goričkoga, — pravili so njoj — Barica. Od te Barice popeva narod žalostne pesmi, da je prej sam — oh odpusti mi Bog, da tak morem napisati, ali itak istina je, — da je sam hudi prišeo po njo, v žarečih rdečih kočujaj.

Prišeo je po njo, ali dobo jo je ne, ar nikoga ne dobi v svoje roke, či se tudi kesno, ali itak spokori. Pa začnimo tam, gde pesem začne, pri čarnom golobi.

Grabarov Ivan orje na Hrastovom. Hlapec, Martinek njemu pomaga. No, ednok pa sede pred nje čaren ftič, stepe se, pa pravi:

„Brat, pusti oranje, pa pojdi domo, ar tvoja sestra se ženila bo“.

Ivan ne vörje ptici:

„To jaz ne vörjem, pa to je ne res, je moja sestra premlada za to“.

Grabarov Vanč ne vörje čarnomi ftiči, kak bi njemu vörvao... „Amen“ je povedao na to, da svoje židane cote bude nesla Barica za herbijo, či se proti njegovoj voli oženi. On pa samo kmeta šče meti za zeta, ar kak sam pravi: „Kmetom je dobro, oni ljubijo zemlo i zemla je tudi lubi“. On si je že zebrao dečka za Barico, svojega hlapca, Martineka, ar je te pošten, delaven, zdrav; v slavnoj fari Jürjanskoj se tudi ne dobi dečko, šteri bi ne več, samo telko vreden blo — kak njegov Martinek.

— Dobro Ivan, če ti je tak jako za Martineka, daj njoj Barico, spravi družbano, posnejalje, svatbice, goslarje pogodi, pa slušimo gostivanje sedem dni i sedem noči! Tak bi mogli povedati i Ivan se toga držati. Ja... ja... či ne bi bili tudi mati pri hiži, Grabarova Treza, trda ženska, štera brezi verja, brezi hlapca zorjejo njivo, či samo ščejo. Grabarova Treza ljubijo Ivana, ali več njim je Barica; Barica njim je roža goričanska, Barica je tudi rožica njuvoga srca. Či Ivan kmeta šče, njim je kmet premali, roža goričanska je ne za kmeta, šteri po zemli diši. Grabarova Barica si drugoga more vzeti za moža, ne Martineka, ar: „Kmetje smo, kmetje smo bili, — bodimo več“. To ščejo Grabarova Treza, tak so povedali svoj „amen“.

Kak pa Barica? Ona samo svojo mamu boga, ar jo lubi, kak to žele štra zapoved božja.

Trije so pri hiži, na tri strani vlečejo, pokopan je krščanski mir. I da bi kem dale bi pokopan, ciganica, Geta, tudi porine svoje prste v zmešnjavo. Tudi laže, tam s štringov spravlja greh na prve bele duše. Ivan, Barica, Mati, Martinek, vsi grešijo, največji krivec pa je itak ciganica Geta, štera nesmileno dela na peneze i spravlja ddbre duše v oblast hūdomi.

Tetica Verona iz Pešte zobston prinesejo svojega krojača (sabola). Lejkovörni Peter je zabston odrezao svoje duge mustače, nikaj ne pomaga. — „Ne Kmet, ne Martinek, več more biti, amen“ — to ponavljajo mati zajtra i večer, oni ne razmijo več pametno reč, njim že boži prst more pokazati, gde ta je prava pet, po šteroj naj hodi vsakši dober krščenik.

Dekline v vesti niti ne poglednejo Barice, frlico popevajo od nje, puni so vsi Grabarje špota i sramote. Ivan zobston prosi, se protivij, nikaj ne pomaga. No, ka pravim, itak pomaga ploja pomaga, štera pride kak hitronogi vöter, pa ravno tak tudi odleti.

Bliska i grmi se na odr, tetica Verona zajočejo, oni že vidijo „rdeča kočūja“ od šterih se frlica popeva, Petri vglendniki od Svetoga Jürija, po žvepli smrdi, moč gmljenja ino bliskanja mater tudi na kolena pritisne, glasno se zajočejo:

„Bog moj, oča moj, odpusti mi! Pomagaj mati Marija!“

Grabarova Treza neščejo držati več svoj grešni „amen“. Ivan se tudi rad spokori, ar Barica je tudi pametna postala. Samo Martinek more ešče priti i smejejo se vsi, kak se smeje toplo pöletno sunce, da nas, gizdave črvičke zemle, pošteno zosaga z bliskanjom i gmlencov... Telko na kratki od igre, štero so v domač h rečaj igrali naši pridni dečki i deklini.

Dostokrat se je čūlo praviti, z našimi dečki se nemre napraviti igra, ar pismene slovensčine ne razmijo, igre v domačih rečaj pa ne mamu. Naši dečki so pokazali, da so več zmožni, kak ki to mislo on, što se s tem oponaša, da dobro pozna domačine. Edno bi se pa itak mogli navčiti naši šolani ljudje, najmre to; spravimo vküper nekaj iger v domačoj reči i potem lejko pokažemo sveti, da prekmurski Slovenec, šteri celo leto motiko i kosö obrača, v časi počitka lejko stopi na cder i pokaže, da je ne samo v teli nego v duši je tudi močen.

Radi bi pohvalili ešče igralce, ljubezljivo Barico, kak železo trdo Mater, možatoga Ivana

i vse druge po imeni, pa bodi njim rajši za ednok za plačilo dobra vesti i spomini na lepe večere, štere smo meli pri včenjej i spomin na lepi večer, da smo pokazali našim: gde ta pela pöt — delati za naröd.

Kama smo dali čiste dohodke, povemo, da sklenemo račun.

P. D.

Gospodarstvo.

Čuvajte i skrbite za staro drevje.

Mlado sadoveno drevje je dendenešnji pri splošnoj dragoci jako drago ali je pa tudi za drage peneze težko dobiti. Zato moramo vekšo pažnjo obračati na tisto sadoveno drevje, štero še mamu, na naše stare sadne invalide. Vsako sadno drevje je gotov kapital. S takšim ne da bi si djali meni nikaj tebi nikaj. Tudi če je drevje že staro ino morebiti celo betežno, trebe dobro prevdariti, predno se odiočimo, da je odstranimo. Ljudje se navadno ne zavedajo, ka je drevje vredno, posebno podcenjujejo njegovo vrednost, če je zanemarjeno ino kriči za pomoč. Ka hasni izsekavati staro drevje i saditi mlado, če to pali prepustimo svojoj usodi. Kak rečeno, mladoga drevja primanjkuje ino ga bo primanjkovalo še vnogo let. Mlado drevje tudi ne rodi taki, kak je posadimo, nego trebe je gojiti, skrbno gojiti še vnogo let, predno mamu od njega vžitek. Naposled je posebno mlado sadno drevje do gotove dobe v vednoj nevarnosti pred najrazličnejšimi sovražniki, šteri njemu segajo po življenji. Dosta zmetnejše je drevje vzgojiti, kak že odraslo drevje oskrbljavati. Zato je nujno skrbeti, da se ohrani i na vse strani obdela vse še količkoj živo staro drevje, štero že dava gotov užitek.

Ves čas zime, od oktobra do aprila, lahko uporabimo za takša dela. Je skoro neverjetno, da bi se v vsem tom časi ne dobilo nekaj dni v šterih bi se posvetili našemi sadovenomi drevji. Če je že prevnogo zanemarjenoga sadovenoga drevja, te si pač delo razdelimo na več let.

Zato zovemo pred dverami spomjadi (sprotoletja) vsem nemarnjakom: Življenje ino rodovitnost starejšega sadovenoga drevja se podaljša do skrajnosti s snaženjom ino gnojenjom.

Snažiti začnemo na vrhi i to z žagico ino škarjami v rokah. Odžagati i odrezati trebe: vse suhe veje, štere se ne dajo rešiti; veke ino vekice, štere se križajo ino med sebov čohajo; vse pregoste veke, štere si med sebov jemljejo svetlobo ino se ovirajo v razvoji; vse preveč pobešene ino k tom viseče veke, štere ovirajo promet pod drevjom; vse ropare (vodene poganjke ali divjake), šteri nesu potrebni za vzgojo novih vej ino vrhov. Posebno se morajo odstraniti poganjki iz stebila ino korenine.

Tam, gde odstranimo veko, nastane vekša ali menjša rana, štera je vsikdar nevarna za zdravje ino obstoj dreva, če se ne zaceli. Napračno ravnanje z vekšimi ranami je poglavitni vzrok, da prerano merje toliko sadovenoga drevja. Predvsem trebe veko pravilno odžagati, da je rana kim menjša. Navadno odžagamo vsako debelejšo veko pri njenom nastanki, tak da zastavimo žago zgoraj tik pri stebli i namerimo rez poševno na vö (ne pa navpično pri stebli), nekaj pravokotno na veko, štero žagamo. Da se veka ne začesne, jo najprej spodaj nažagamo. Vsako vekšo rano trebe bar na robi z nožom gladko obrezati.

Tudi votlo, prhnati začeto ino od vihera nagnjeno ali celo podreto drevje se da včasih še ohraniti vnogo let. Vso gnjilobo odstranimo, votline očistimo i zazidajmo s cementom i odpeljamo vodo, da se ne cedi v nje. Nagnjeno ali podreto drevje naravnajmo v pravo lego ino dobro podprimo. Navadno se še prizastejo, posebno če zemljo pod njimi zrahljamo ino je izdatno gnojimo.

Potem se še s štriglom ino kefov lotimo odprte skorje, maha ino lišajov. Srednjič sadovenomi drevi pod drevnim kšpom primerno pognojimo.

Če bomo tak ravnali, si bomo prihranili, nedovedoč, ne malo premoženje.

1. Zrnje. V Novom Sadi:

100 kg. pšenice	330 Din.,
„ žita	310 „
„ ovsa	245 „
„ kukorice	250 „

2. Meso.

govedina	teletina	svinjina
v Zagrebi 1 kg.	27—28 D.	28—32 D.
v Ljubljani „	23—25 D.	29—30 D.
	30—33 D.	

3. Krma.

Sena m. 50—100 D., slame m. 50— D.

Zagrebečka borza

dne 24. marca 1924.

Amerikanski dolar 1 dolar	K 319—
Austrijska krona 100 K	K —45
Čeho-Slov. krona 1 K	K 930
20 kronski zlat	K 1200—
Francoski franc 1 frank	K 17.40
Madjar. K 100 (nova em.)	K —32
Švic. fran. 1 fr.	K 56.28
Talijanske lire 1 lira	K 14—
Zürich:	
Dinar 100 Din.	Sv. fcs 710

Pošta.

Majcan J. Rankovci. Dobili 234 Din. naročnine. — Hvala. — Vogrinčič Marija je pri nas plačala 10 Din. Za M. List, davajte njej ga. Pozdrav! **Rogan Jan. Večeslavci.** Dobite nazaj gria g. poslanec pridejo z Beograda, ar se čeki na njhovo ime glasijo. **K. d. Turnišče** Verjemo, da je tista spaka istianska, da se cele noči k rta tam v nekoj gostilni i je držinski mir podkopan, ali pisec naj se popolnoma popiše, ovak glasa ne moremo objaviti, glas, se zna, ka objavimo brez njegovoga podpisa **Grabar Ivan. Fokovci.** Pod št. I. A. 226/1 ex 1924 delegacija ministerstva financ naznanja narodnomi poslanci g. Jožefi Kleklni, da je na njuvo prošnjo vaša dača znižana i da je davčno okrajno oblastvo v M. Soboti pod gornjim brojom to dobilo na znanje. Tak pravi te dopis, ka ar delate samo 2-3 mesece v leti i te tudi samo staro obüteo popravljate, se oprostite po § 155 osebne dače od l. 1922 do 1924. More se vam odpisati tudi dača na poslovni promet (forgalmi adó) i če mogoče po zakoni ešče pridobnina za l. 1922. i 1923. Zadnje dni februara je obveščeno z Ljubljane davčno oblastvo v M. Soboti. Zglasite se tu. Odgovor g. delegata tudi lahko poglednete v M. Soboti na tajništvu naše stranke.

Razglas.

Seja dolnjelendavskih vinogradnikov se vrši v hotelu „Krona“ v Dolnji Lendavi dne 13. aprila tega leta pred poldnevom ob 11 uri.

Dnevni red:

1. Napravo brvi čez kobiljski potok.
2. Volitve novih vinogradskih čuvajev.
3. Popravilo vinogradskih potov.
4. Slučajnosti.

Pozivajo se vsi vinogradski posestniki, da se te seje v lastnem interesu gotovo udeležijo.

Župonstvo v Dolnji Lendavi.

||| MALI OGLASI |||

Odam taki celi mlin na Müri, tudi prešo za olje delati. Alois Kegl Hrasnje Mota. Pošta Radenci.

POZOR!

Prodaju se u Štrigovi radi odlazka dva vinograda (gorice) jedan pokraj drugoga; jedan velik i mekut a drugi 2½ mekuta. U prvom lišpa kuća sa velikom pivnicom i lišjim stanom i drugim prostorijama, te brve, preše i druge mašine moderne, kača prikladna za krčmu. Vinogradi su na najlepšem položaju i najfinije vesti. Prodaju se jednom ili dvema kupcem. Dozitati se: **Androlić bilježnik u Štrigovi.**

Najnovije moške obleke, v največjoj izberij i po najfalejšoj ceni se dobijo v D. Lendavi pri ŽIGI WEISZ.

Za firmo velka zaloga. Športne obleke od 700 D. Šimi obleke od 600 D., obleke za dečkece od 150 D. naprej. Štof za edno obleko s vsemi potrebni rečmi D. 325

Na senji v Murskoj Soboti bom navzoči z vsov svojov zalogov.